DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 3
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 3)

1. Büşra'nın ailesi, dedesinden kalan köydeki taş evin çatısını onarmak için bir hafta sonu akrabalarıyla toplanmıştır. Toplantıda söylenenler şöyledir:

Not	Toplantıda söylenen
I	Büşra'nın amcası: "Köyde yaşayan yaşlılar, başka şehirlere göç etmiş hemşehrilerimiz ve yıllar içinde köye gelip gidenler birbirinden habersiz hep aynı şeyi anlatıyor: Bu ev, köyün ilk çeşmesiyle aynı yıl yapılmış."
II	Büşra'nın halası: "Dün gece rüyamda dedemi gördüm, çatıya hiç dokunmamamızı söyledi. Bence hiçbir şeyi değiştirmeyelim."
III	İnşaat mühendisi olan ablası, gün ışığında çatı arasına çıkmış; kirişleri tek tek gözüyle inceleyip elleriyle yoklamış, üç kirişin çürüyüp yumuşadığını görmüştür.
IV	Büşra'nın babası: "Çürümüş bir kiriş eskisi kadar yük taşıyamaz. Kışın çatıda kar birikince yük artar. O hâlde bu kirişler kış gelmeden değişmezse çatı çökebilir."
V	Büşra'nın büyük amcası: "Çatı arasına hiç çıkmadım, kirişlere de bakmadım; ama içime doğuyor, bu çatı daha yıllarca dayanır. Bence yalnızca katranla yamamak yeter."

Toplantının sonunda Büşra, din kültürü dersinde okudukları şu ayeti hatırlamıştır:

> *"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine uyun.' denildiğinde, 'Hayır, atalarımızdan gördüğümüze uyarız.' dediler. Ya atalarının aklı bir şeye ermemiş, doğru yolu bulamamışlarsa!" (Bakara suresi 170. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Her notta dayanılan bilgi kaynağını ve bu kaynağın nesnel mi öznel mi olduğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

Not	Bilgi kaynağı	Nesnel / Öznel
I		
II		
III		
IV		
V		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

1.2. Ayette, hangi tür bilgi kaynaklarının insanı yanıltabileceğine dikkat çekildiğini belirtiniz ve tablodaki notlardan bu uyarının kapsamına girenleri gerekçesiyle gösteriniz. Ardından ailenin çatı hakkında doğru karara ulaşmak için hangi notlardaki bilgilere dayanması gerektiğini gerekçesiyle yazınız.

2. Tuna, yaz tatilinde çarşıdaki bir sahafta çalışmaktadır. Dükkân sahibi, Allah'ın (cc) varlığının delillerini anlatan kitapların bulunduğu rafa her kitabın ana fikrini özetleyen birer tanıtım kartı yazmıştır.

Kart	Raftaki tanıtım kartı
A	Yazar; dağların aşındığını, ırmakların yatak değiştirdiğini, bir zamanlar filizlenen ağaçların büyüyüp yaşlandıktan sonra kuruduğunu örnek verir. Ona göre evrendeki her şey değişmekte ve sonradan meydana gelmektedir; sonradan var olan bir şey kendi kendini var edemez.
B	Kitap, bir bal arısı kovanını anlatır: Bazı arılar peteği örer, bazıları kanat çırparak kovanı serinletir, bazıları da çiçeklerden nektar taşır. Yazar, hiçbir arının kovanın bütün planını bilmediğini, her birinin yalnızca kendi işini yaptığını; buna rağmen bütün bu işlerin kovanın yaşaması amacına uyum içinde hizmet ettiğini ve bu düzenin arıların kendi eseri olamayacağını savunur.
C	Yazar ne gözleme ne deneye başvurur; yalnızca zihindeki bir fikirden yola çıkar. Ona göre insanın aklında “her şeyi yaratan en mükemmel varlık” fikri vardır. Kusurlu bir varlık olan insan bu fikrin kaynağı olamaz; bu fikri insanın zihnine yerleştiren başka bir varlık olmalıdır.
D	Bir denizcinin anı kitabıdır. Denizci, fırtınalı bir gece güvertede yalnız kaldığında Allah'a (cc) yöneldiğini ve O'na yakın olduğunu derinden hissettiğini anlatır. Bu anın sonraki yıllarda bütün hayatını değiştirdiğini, ancak yaşadığını kimseye tam olarak aktaramadığını yazar.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Her kartta hangi delile başvurulduğunu ve kartta bu delili belirleyen ifadeyi aşağıdaki tabloya yazınız.

Kart	Delilin adı	Karttaki belirleyici ifade
A		
B		
C		
D		

2.2. Dükkân sahibi, rafın üstüne şu ayeti asmıştır:

> *“Peki ilk baştan yaratan, sonra yaratmayı (durmaksızın) tekrar eden kim? Size hem gökten hem yerden rızık veren kim? Allah’tan başka bir tanrı mı? De ki: Eğer doğru söylüyorsanız kesin delilinizi getirin bakalım!” (Neml suresi 64. ayet)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Rafa bakan bir müşteri Tuna'ya “İnanç zaten kalple ilgilidir; Allah'ın varlığına inanmak için delil aramaya gerek yok.” der. Ayetin son cümlesinin inançla ilgili iddialar hakkında neye işaret ettiğini belirtiniz. Müşterinin sözünü, inancı delillere dayandırmanın kişiye sağladığı **iki** katkıyı yazarak değerlendiriniz.

3. Ilgın, katıldığı bir doğa kampında üç gün boyunca bir göl ve çevresini gözlemlemiş, dikkatini çekenleri not defterine yazmıştır.

Not	Ilgın'ın not defterinden
1	Kamp rehberi, sazlıktaki böcekler çoğaldığında onlarla beslenen kurbağaların ve kuşların da arttığını, böcekler azalınca onların sayısının da düştüğünü anlattı. Böylece hiçbir tür gölü tek başına istila edemiyormuş.
2	Şehir ışıklarından uzaktaki kamp alanında gece gökyüzü sayısız yıldızla doluydu. Hepimiz uzun süre konuşmadan bu manzarayı seyrettik.
3	Gündüz gün ışığında yürüyüş ve gözlem yaptık, karanlık çökünce çadırlarımıza çekildik. Gün boyu yorulan bedenimiz gece uykuyla dinlendi ve sabah yeniden çalışmaya hazırdı.

Ilgın'ın kamp dönüşü ders kitabından seçtiği ayet ve hadisler şunlardır:

- **K)** “Biz yakın semayı yıldızların güzelliğiyle bezedik.” *(Saffat suresi 6. ayet)*
- **L)** “Önce Allah vardı; O’ndan önce hiçbir şey yoktu...” *(Buhari, “Tevhid”, 22)*
- **M)** “Sizin için geceyi örtü, uykuyu istirahat kılan, gündüzü de dağılıp çalışma (zamanı) yapan, O’dur.” *(Furkan suresi 47. ayet)*
- **N)** “Her şey bir ölçü iledir...” *(Müslim, “Kader”, 4)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Ilgın'ın her notuyla ilişkili ayet ya da hadisin harfini ve notta teleolojik delilin hangi yönünün öne çıktığını aşağıdaki tabloya yazınız (Harflerden biri kullanılmayacaktır.).

Not	Ayet/hadis harfi	Teleolojik delilin öne çıkan yönü
1		
2		
3		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

3.2. Ilgın, okul gazetesi için yazacağı yazıda 1 numaralı notundaki gözlemi teleolojik delile örnek olarak kullanmak istemektedir. 1 numaralı nottaki gözlemden başlayarak teleolojik delili **üç** aşamada (iki öncül ve sonuç) kurunuz.

4. Tuna, sahafın bulunduğu çarşıda bir gün boyunca esnafın konuşmalarında Allah'ın (cc) isimlerini nasıl andığına dikkat etmiştir.

Konuşma	Çarşıda duyulan söz
A	Terzi, geçen haftaki selde dükkânı su altında kalan ve bütün kumaşları ıslanan komşusuna: "Üzülme komşu. Rabbimiz Cebbar'dır; kullarının bozulan hâlini iyileştirir. İnşallah işlerin yeniden düzelir."
B	Fırıncı, sabah dükkânının kepengini açarken: "Ya Tevvab, bugün de kazancımızı bereketli kıl, rızkımızı helalinden ver."
C	Bakkal, kapının önündeki sokak kedisine su koyan çırağına: "Küçük görünse de yaptığın iyiliği bırakma. Rabbimiz Şekur'dur; küçük amellere büyük karşılıklar verir."
D	Saatçi, çarşının en yaşlı esnafının vefat ettiğini duyunca: "Dün birlikte çay içtik, bugün aramızda yok. Bu dünyada her canlı bir gün ölecek; ölümün ve yok oluşun hiç dokunamayacağı tek varlık Allah'tır, O Melik'tir."

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Her konuşmada anılan ismin bağlama uygun olup olmadığını ilgili sütuna (X) koyarak belirtiniz. Uygun olmayan konuşmalar için bağlama uygun ismi son sütuna yazınız.

Konuşma	Uygun	Uygun değil	Bağlama uygun isim
A			
B			
C			
D			

4.2. Sahafın duvarında üzerinde "Fâtır" yazan eski bir hat levhası asılıdır. Dükkân sahibi Tuna'ya "İsim ile sıfat aynı şeydir; Fâtır ismi ile tekvin sıfatı arasında hiçbir fark yoktur." der.

Fâtır isminin anlamını ve bu ismin ilişkili olduğu sıfatı yazınız. Dükkân sahibinin sözünü, Allah'ın (cc) isimleri ile sıfatları arasındaki benzerlik ve farklılık bakımından değerlendiriniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5. Ilgın, bir yıl önce orman yangını geçirmiş bir yamaçta orman mühendisinin rehberliğindeki fidan dikme etkinliğine katılmıştır. Mühendisin anlattıklarından ve kendi gözlemlerinden şu notları almıştır:

Gözlem	Ilgın'ın notu
A	Mühendis, kızılçamın kalın kabuğunun gövdeyi ateşten koruduğunu, kozalaklarının ise ancak yangının sıcağıyla açılıp tohumlarını yanmış toprağa bıraktığını anlattı. Her ağaç, yetiştiği yerin şartlarına en uygun özelliklerle donatılmıştı.
B	Yamaca dönen bir dişi geyik, yavrusunu bir an bile yanından ayırmıyor; yavrusu geride kaldığında durup onu bekliyor, başını ona sürtüyordu. Mühendis, hayvanların yavrularına duyduğu bu sevginin kaynağını düşünmemizi istedi.
C	Fidan dikerken kaldırdığımız bir taşın altında, gün ışığının hiç ulaşmadığı bir oyukta yaşayan küçük böcekler gördük. Mühendis, kimsenin görmediği bu canlıların bile en ince ayrıntısına kadar eksiksiz yaratıldığını, yamaçta gözden uzak ve kontrol dışı kalan hiçbir şey olmadığını söyledi.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Her gözlemde Allah'ın (cc) hangi isminin kâinattaki tecellisinin (yansımasının) öne çıktığını ve bu ismin anlamını aşağıdaki tabloya yazınız.

Gözlem	Tecelli eden isim	İsmin anlamı
A		
B		
C		

5.2. Etkinlik boyunca Ilgın ve arkadaşları yanık alana yaban hayvanları için su kapları bırakmış, ayağı yaralanan bir kirpiyi tedavi için veteriner kliniğine götürmüş ve diktikleri fidanları otlayan hayvanlardan korumak için çevrelerine çit çekmiştir. Ilgın, dönüşte şu hadisi okumuştur:

> *"Rahman, merhametli olanlara merhamet edendir. Siz yerdekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin." (Tirmizi, "Birr", 16)*

Hadisten hareketle Ilgın ve arkadaşlarının davranışlarında Allah'ın (cc) hangi **iki** isminin insan hayatına yansıdığını gerekçesiyle yazınız. Ardından bir fidanı korumanın neden yalnızca o fidana gösterilen bir saygı olmadığını açıklayınız.

6. Büşra'nın ailesi, akşamları birlikte Kur'an-ı Kerim meali okumaktadır. Bir akşam Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı basılı bir mealden Haşr suresinin 22-24. ayetlerini okumuşlardır. Okumanın ardından

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

aile bireyleri şunları söylemiştir:

- **Küçük kardeş:** “Ayetlerde Rahman ve Rahîm isimleri, Melik, Kuddüs ve Selam gibi pek çok isimden önce geçiyor. Bu sıra bir şey mi anlatıyor?”
- **Baba:** “Son ayette, göklerde ve yerde bulunan her şeyin Allah'ı tespih ettiği bildiriliyor.”
- **Kuzen:** “Sınıfımda adı Melik olan bir arkadaşım var. Ayetlerde en güzel isimlerin Allah'a ait olduğu bildiriliyorsa arkadaşımın adı nasıl Melik olabiliyor?”

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Küçük kardeşin sorusunu müfessirlerin açıklamasına göre cevaplayınız ve bu sıralamanın ayetlerde öne çıkan konulardan hangisiyle ilişkili olduğunu yazınız. Ardından ayetlerde dikkat çekilen ve aile bireylerinin sözlerinde geçmeyen **iki** konuyu daha yazınız.

6.2. Kuzenin sorusunu, en güzel isimlerin Allah'a (cc) ait olmasının ne anlama geldiğini ve Allah'ın (cc) isim ve sıfatları ile yaratılmışlarınki arasındaki benzerliğin niteliğini dikkate alarak cevaplayınız. Ardından babanın sözündeki tespih kavramının anlamını yazınız ve bir insanın Allah'ı (cc) tespih etmesine günlük hayattan **bir** örnek veriniz.

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba’nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif